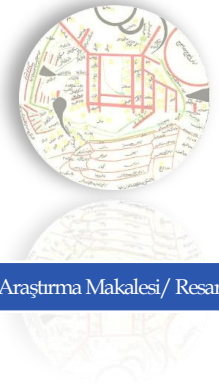

DEDE KORKUT

Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi
The Journal of International Turkish Language & Literature Research
27. Sayı/Issue Nisan/April 2022
Samsun-Türkiye/ Turkey www.dedekorkutdergisi.com

DOI: <http://dx.doi.org/10.25068/dedekorkut469>

Araştırma Makalesi/ Research Article

Aitlik Grubunun Yapısı ve Kelime Grupları Arasındaki Yeri

The structure of the belonging group and its place among the word groups

Öz

Türkiye Türkçesinde cümle çeşitleri gibi üzerinde uzlaşamayan konulardan biri de kelime gruplarının sınıflandırılmasıdır. Maalesef kelime gruplarının tanımı, türü ve sayıları konusunda ülkemizde dilciler arasında bir uzlaşma yoktur. Üzerinde uzlaşamayan kelime gruplarından birisi de aitlik grubudur. Aitlik grubu sıfat ve zamir konumundaki kullanımı ile diğer kelime gruplarından farklılık göstermekte olup *belirten + belirtilen, tamlayan + tamlanan ve yardımcı unsur + asıl unsur* yönlerinden de değerlendirilmeye ve incelenmeye muhtaç bir yapı göstermektedir. Türkiye Türkçesinde dilciler arasında kelime gruplarının sayısında olduğu gibi tanımlarında da bir uzlaşma yoktur. Üstelik dil bilgisi kitaplarındaki kelime grubu tanımlaması yapı ve anlam yönünden bütün kelime gruplarını kapsayıcı bir nitelik taşımamaktadır. Bu durum kelime grubunun tanımını tartışmaya açmakta ve yeniden tanımlanma gereksinimi doğurmaktadır. Kelime grupları ile ilgili tartışmalardan biri de aitlik grubunun yapısı, kullanımı ve mevcut kelime grupları arasındaki yeridir. Bu çalışmada, bazı dilciler tarafından kelime grubu olarak kabul edilen veya kabul edilmeyen aitlik grubu üzerine yapılan tartışmalar genel olarak Türkçede kelime grubunun tanımı, özellikleri ve türleri yönünden ele alınmış, örneklerle ayrıntılı bir şekilde incelenmiş ve aitlik grubunun ait olması gereken kelime grubu belirlenmeye çalışılmıştır. Çalışmada dilcilerin mevcut yazılı kaynaklarda aitlik grubuna dair görüşleri sınıflandırılmış, çeşitli başlıklar altında incelenmiş, bu bağlamda aitlik grubu var mıdır, yok mudur sorusuna cevap verilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Söz dizimi, kelime grubu, aitlik grubu, aitlik eki.

Abstract

One of the subjects that cannot be agreed on, such as sentence types in Turkey Turkish, is classification of word groups. Unfortunately, there is no consensus among linguists in our country about the definition, types and numbers of word groups. One of the word groups that cannot be agreed on is the belonging group. The belonging group differs from other word groups with its use as adjectives and pronouns, and it shows a structure that needs to be evaluated and examined in terms of indicating + specified, complementing + complementing and auxiliary element + main element. Moreover, the definition of word group in grammar books is not inclusive of all word groups in terms of structure and meaning. This situation opens the definition of the word group to discussion and makes it need to be redefined. One of the debates about word groups is the structure of the belonging group, its usage and its place among the existing word groups. In this study, the discussions on the belonging group, which is accepted or not accepted as a word group by some linguists, are generally discussed in terms of the definition, characteristics and types of the word group in Turkish, and examined in detail with examples and it is aimed to identify word group to which the belonging group should belong. In the study, the views of linguists about the belonging group in the existing written sources were classified, examined under various headings, and in this context, it was tried to answer the question of whether there is a belonging group or not.

Keywords: Syntax, word groups, belonging group, belonging suffix.

Salim Küçük*
Hakan Çelebi**

Sorumlu Yazar Corresponding Author

* Prof. Dr.

Ordu Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Ordu-Türkiye.

Elmek: sa_kucuk@odu.edu.tr

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3582-2576>

** Doktora Öğrencisi

Ordu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Ordu-Türkiye.

Elmek: hakancelebi52@outlook.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0461-3272>

Makale Geçmişi Article History

Geliş Tarihi: 16.02.2022

Kabul Tarihi: 23.03.2022

E-yayın Tarihi: 25.04.2022

Atıf/Citation:

Küçük, S. & Çelebi, H. (2022). Aitlik Grubunun Yapısı ve Kelime Grupları Arasındaki Yeri. *Dede Korkut Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, (27), s. 173-186.

Giriş

Söz dizimi, bir cümlede duygu ve düşüncelerin eksiksiz bir şekilde aktarılmasında dizim yönünden kuralları belirleyen ve düzenleyen dil bilgisinin bir kolu olup yargısız dil birimleri olan kelime gruplarının cümle içerisinde birbiriyle ilişkilerini, sıralanışını ve cümle türlerini inceler. Ediskun (2017: 323), “İsteklerimizi anlatmak için, cümlelerimizi, dilbilgisi kurallarına göre kurmak gerekir. Bir dilin cümlelerini inceleyen dilbilgisi bölümüne sözdizimi (= cümle bilgisi -syntaxe) adı verilir.” şeklinde tanımlarken Özkan ve Sevinçli (2019: 13) ise, “Söz dizimi, dili cümle bilgisi açısından ele alıp inceler.” demektedirler. Böler (2019: 15), cümle için söz diziminin dışında “cümle bilgisi, tümce bilgisi; Osm. nahiv, İng. syntax, Alm. Syntax, Fr. syntaxe.” gibi terimleri de kullanmaktadır.

Söz diziminde en çok zorlanılan konuların başında kelime gruplarının tespiti gelmektedir. Kelime grupları, en az iki sözcükten oluşan, genişletilebilen, ekli ve eksiz bulunabilen yargısız sözcük topluluklarıdır. Karahan (2011: 39) “Kelime grubu, bir varlığı, bir kavramı, bir niteliği bir durumu, bir hareketi karşılamak veya belirtmek, pekiştirmek ve nitelemek üzere, belirli kurallar içinde yan yana dizilmiş kelimelerden oluşan yargısız dil birimidir.” şeklinde tanımlamaktadır. Kelime gruplarında asıl unsur sonda yardımcı unsur başta bulunmakla birlikte bazı kelime gruplarında böyle bir ayırım bulunmamaktadır.

Kelime gruplarının adlandırılması, sınıflandırılması, sayılarının belirlenmesinde söz dizimini ve kelime gruplarını konu edinen mevcut yazılı kaynaklar arasında da tutarsızlıklar söz konusudur. Kelime gruplarının sayısı ile ilgili olarak Gökdâyı (2020: 70), şunları ifade etmektedir: “Bunlardan öbek sayısı ile ilgili veriye baktığımızda kaynakların birbirinden farklı öbek sayıları sunduğu görülmekte, dörtten otuza kadar değişik sayılarda öbekle karşılaşılmaktadır. Tek bir söz dizimi biriminin bu kadar farklı sayıda alt türe ayrılmasını anlamak kolay değildir. Bu durum araştırmacıların öbekleri tanımlama özelliklerini belirlemede ve adlandırmada farklı yaklaşımlar sergilediklerini göstermektedir. Ancak öbekleri anlamak, açıklamak, öğretmek ve üzerinde çalışmak için hem bu birimlerin sayısı azaltılmalı hem de betimleme ve çözümlemesi gözden geçirilerek basitleştirilmelidir.”

Gözden geçirilmesi gereken ve varlığı tartışma konusu olan kelime gruplarından biri de aitlik grubudur. Aitlik grubu bazı araştırmacılar tarafından kelime grubu olarak kabul edilmezken bazıları tarafından ise kabul edilmiştir. Aitlik grubu /+ki/ ekine (Alm. Vermischtes Suffix, pronominales Suffix; Fr. Suffixe pronominal; İng. Mixed suffix, pronominal suffixe; Osm. Aidiyet eki, lâhika-i aidiyet; Korkmaz, 2003: 263) odaklı, dolayısıyla eke dayalı adlandırılan bir kelime grubu özelliği taşımakta ve cümle içerisinde sıfat ve zamir görevli kullanılmaktadır. Gökdâyı (2020: 174), geleneksel dilbilimdeki aitlik grubunu, evrensel dilbilimine göre sondaki sözcük sıfat ise (*bizden önceki* kiracılar) sıfat öbeği, sondaki sözcük ad ise (*sizin evdekini*) ad öbeği şeklinde adlandırıldığını belirtmiştir.

Bu çalışmada kelime gruplarından aitlik grubu, mevcut yazılı kaynaklarda ileri sürülen görüşler üzerinden incelenecek, sorgulanacak ve değerlendirilecektir. Bu amaçla söz dizimi ve kelime gruplarını kapsayan yazılı kaynaklarda aitlik grubuna yer

veren dilcilere bağlı olarak aitlik grubu ele alınmış ve aitlik grubuna yer vermeyen araştırmacılar üzerinden bir tartışma oluşturulmuştur.

1. Aitlik Grubundaki Aitlik eki

Korkmaz'a (2003: 263) göre "İyelik veya aitlik bildiren eklerden biri de + ki'dir. Bu ek ad kök ve gövdelerine doğrudan doğruya geldiği gibi, adların ilgi ve bulunma durum eki almış biçimlerinden sonra da gelir. Ek, 'içinde bulunma ve aitlik bildiren' bir işleve sahiptir."

Aktan (2016: 32), "Aitlik eki, aslında yapım eki olduğu hâlde çekim eklerinden sonra gelebilen istisna bir ektir. En çok bulunma ve ilgi hâli ekiyle bitmiş kelime gruplarına gelirken yalın isimlerin sonuna da gelebilir." derken Eker (2017), "Aitlik grubunu oluşturan *-ki* ekinin, Farsça kökenli *ki* edatıyla bir ilgisi yoktur. Bu ek, bugünkü, dünkü vb. birkaç örneğin dışında ünlü uyumlarına girmez ve bitişik yazılır." demektedir.

Karaağaç (2017: 199), "*-ki* aitlik eki, yönü geriye doğru olan bir ektir, bir yapım ekidir. Bu da Türkçenin çekimlik değil, yapımlık yönüdür." şeklinde diğer araştırmacılardan biraz daha farklı bir yaklaşım sergilemektedir.

Özkan ve Sevinçli (2019: 59) ise, "*-ki* eki yapım eki olmasına rağmen bazı çekim eklerinden (ilgi, bulunma) sonra gelmektedir. Bu yapı Türkçenin istisnai durumlarından biridir. Aitlik eki, isimlerin yalın, bulunma ve ilgi hâlli şekilleriyle kullanılır." şeklinde görüş bildirmektedirler.

Yukarıda yer verilen görüşlere göre aitlik eki */+ki/*, yapım eki görevli olmasına rağmen yalın, ilgi ve bulunma gibi çekim eklerinden sonra da gelebilen istisnai bir ektir ve Farsça kökenli *ki* edatıyla bir ilgisi bulunmamaktadır.

2. Aitlik Grubu Tanımlamaları

Yazılı kaynaklarda araştırmacıların genellikle daha önce yapılan tanımlardan yola çıkarak aşağı yukarı benzer tanımlar yaptıkları görülmektedir. Aitlik grubu tanımlamalarının tamamında, aitlik ekinin kullanımına dayalı bir kelime grubu olduğundan söz edilmiştir. Bazı tanımlamalarda ise aitlik ekinin bir kelime grubunun sonuna eklenerek aitlik grubu oluşturduğu ifade edilmiş ve aitlik grubu tanımlanmıştır.

Aitlik grubu üzerine görüş bildiren araştırmacıların bu konudaki tanımları şöyledir:

- a) Bir kelime veya kelime grubunun sonuna aitlik ekinin getirilmesi ile oluşturulur (Aktan, 2016: 32).
- b) Kelime ve kelimedenden önce gelen en az bir kelimeyle kurulur (Altun, 2011: 16).
- c) Aitlik ekinin bir kelime grubundan sonra gelmesiyle oluşturulur (Böler, 2019: 142).
- d) Bir ad veya sıfat tamlaması ya da edat grubuna aitlik ekinin eklenmesiyle oluşmuş bir öbektir (Gökdayı, 2020: 38).
- e) Aitlik eki ile kurulan gruptur (Eker, 2017: 361).
- f) Aitlik ekine dayalı bir kelime gurubudur (Ergin, 2020: 380).

- g) Aitlik ekiyle yapılan kelime grubudur (Erkul, 2007: 9).
- h) "Aitlik öbekleri, hiçbir niteleme ve ilişkilendirmenin yer almadığı yapımlık söz öbeklerindedir. Hiçbir ilişkilendirme veya nitelendirmenin yaşanmadığı bu öbekler, diğer yapımlık öbekler gibi, yalnızca bir bütün oluşturmalarıyla söz öbeği bulunan sözler topluluğudur." (Karağaç, 2017: 199)
- i) Aitlik ekinin yalın, ilgi ve bulunma hâlli kelime gruplarına eklenmesiyle yapılan bir grubudur (Karaörs, 1993: 16).
- j) Aitlik ekinin eklendiği kelimenin oluşturduğu bir kelime grubudur (Özkan ve Sevinçli, 2019: 59)
- k) Aitlik ekinin bir kelime grubundan sonra getirilmesiyle "kelime grubu + aitlik eki" biçiminde oluşur (Özmen, 2013: 111).

Tanımlarda da görüldüğü üzere dilciler tarafından aitlik grubunun yeterli bir tanımı yapılmamış, sadece /+ki/ eki ön plana çıkarılmıştır. Ancak bu aitlik ekinin nerede, nasıl, hangi görevde, hangi kelime grubuyla veya hangi kelime grubunun öncesinde ve sonrasında kullanıldığına dair bir açıklamaya tanım içerisinde yer verilmemiştir.

3. Aitlik Grubunun Kelime Grubu Sayılabilmesi

Genel olarak dilciler tarafından aitlik grubunun oluşabilmesi için en az iki kelimenin gerekliliğinden söz edilmektedir. Açıkgöz ve Yelten (2005) ile Karağaç (2017) tek bir sözden kelime grubu olabileceğini belirtirken Karaörs (1993) aitlik grubunun kelime grubu tarifine uymadığından söz etmektedir.

Açıkgöz ve Yelten (2005: 54), "Aitlik ekinden önceki isim tek kelime olabileceği gibi isim yerine geçen herhangi bir kelime grubu da olabilir." derken Aktan (2016: 32), "... yalın hâldeki tek isme gelmiş biçimler kelime grubu sayılmaz. Çünkü kelime grubunun kurulabilmesi için en az iki kelimenin bir araya gelmesi gerekir." şeklinde meseleye yaklaşmaktadırlar.

Ergin'e (2020: 380) göre "Son kelimesinin yalın, genitif veya lokatif hâli *-ki*'yi kabul eden her kelime grubundan âitlik grubu yapılabilir ve bu gurup yapıldığı kelime grubuna göre her genişlikte olabilir."

Karağaç (2017: 200) "Aitlik ekinden önceki isim, tek söz olabileceği gibi isim yerine geçen herhangi bir söz öbeği de olabilir." demekte ve *dünkü, o garip yolcunun-ki, yolcu vapurunda-ki (adam)* örneklerine yer vermektedir.

Karaörs (1993: 17) ise, "Bu grubun yapısı kelime gruplarının tarifine fazla uymamaktadır. Kelime grubu en az iki kelimedenden meydana gelir. *-ki* aitlik eki ise bir kelime değil ek durumundadır." şeklinde görüşünü açıklamaktadır.

4. Aitlik Grubunun Sınıflandırması ve Örneklendirilmesi

Aitlik grubuna ait ileri sürülen görüşler genellikle kelime grubunun yalın, bulunma ve ilgi hallerinden sonra gelen /+ki/ ekiyle aitlik grubu oluşturduğu yönündedir. Söz konusu yazılı kaynaklarda aitlik grubu genellikle kelime, kelime grubu ve cümle düzeyinde örneklerle gösterilmiştir. Açıkgöz ve Yelten (2005: 53), Eker (2007: 361), Karağaç (2017: 199) gibi bazı araştırmacıların aitlik grubunu ifade ederken sadece tek sözcüğe *+ki* eki getirerek örneklendirmeleri dikkat çekicidir. Aktan (2016),

Böler (2019), Özkan ve Sevinçli (2019: 60) gibi bazı araştırmacılar ise örneklendirmede tercihlerini edebî roman, hikâye gibi edebî eserlerde yer alan cümlelerden yana kullanmışlardır.

Dilcilerin sınıflandırma şekilleri ve verdikleri örnekler bire bir şöyledir:

Açıkgöz ve Yelten (2005: 53), “Aitlik eki *-ki/(-kü)* isimlere eklenmeden önce, isimler ya yalın hâlde veya genetik ve lokatif eki eklenmiş olarak bulunurlar.”

evvelki (yalın)

seninki (ilgi)

çarşıdaki (bulunma)

Aktan (2016: 32), sınıflandırmayı kelime düzeyinde yapmış ve şu açıklamaya yer vermiştir: “En çok bulunma ve ilgi hâli ekiyle bitmiş kelime gruplarına gelirken yalın isimlerin sonuna da gelebilir.” Aktan’ın (2016: 32) yaptığı sınıflandırmadaki kelime ve kelime grubu düzeyindeki örneklerden bazıları şöyledir:

1. İsmi yalın hâlden sonra:

önceki, sonraki, dünkü, bugünkü vb.

Yolda eski günleri değil, bundan *sonraki* / harikulade şeyleri konuşarak gideriz. (H.E. Adıvar, AG 188/10)

2. Bulunma ekinden sonra:

yerdeki, gökteki, cepteki vb.

Canan'ın *saçlarındaki* / teller kadar âşıklarıyla ihanetinin kininden ve hicabından Lami'yi kurtaramıyordu. (P. Sefa, C 221/17)

3. İlgi ekinden sonra:

onunki, bizimki, sizinki vb.

(Kelime grubu düzeyinde örnek verilmemiştir.)

Böler’in (2019: 142, 143, 144) sınıflandırmasında başlıklar bir formül şeklinde gösterilmiştir. İsim ögesi kelime grubunun yalın, bulunma ve ilgi hallerinden sonra gelen *-ki* eki aitlik grubu oluşturmuştur. Sınıflandırma ve örnekleri şöyledir:

1. isim ögesi [kelime grubu] + *-ki/* aitlik eki = aitlik grubu

Dedi ki: İşler geri kaldı, *geçen yılki* zelzele yüzünden. (CD-ODİ, 290)

2. isim ögesi [kelime grubu] + *-DA/* bulunma hâli eki + *-ki/* aitlik eki = aitlik grubu

Ve bu bayrak, *Viyana'nın önündeki* şereflerle parıldar. (MEY TS, 86)

3. isim ögesi [kelime grubu] + *-In, -Un, -nIn, -nUn/* ilgi hâli eki + *-ki/* aitlik eki = aitlik grubu

Ölümü ise *bir köpeğinkinden* pek ayrı değildir. (SB-KK, 72)

Eker’in (2017: 361), sınıflandırması da formül şeklindedir. Sözcüğün yalın, ilgi ve bulunma durumlarından sonra aitlik ekini almasıyla aitlik grubunun oluştuğunu belirtir. Sınıflandırma ve sözcük düzeyindeki örnekler şöyledir:

sözcük + [-Ø / -de / -(n)In] + aitlik eki (ki)

(yalın, ilgi, bulunma)

akşamki (yalın), *tarihteki* (bulunma), *seninki* (ilgi).

Ergin (2020: 380), sınıflandırmasında “-ki âitlik eki ile ondan önceki bir kelime gurubunun yalın hâli, genitif veya lokatif hâli ile kurulur” demiştir. Örnekleri şöyledir:

yalın : *tarihten önceki*

genitif : *yaşlı adamınki*

lokatif : *Ankara ile İstanbul arasında sefer yapan otobüslerdeki*

Erkul (2007: 9), “bu kelime grubunda son kelime “yalın, de” ve ilgi (-in, -in..) halinde olabilir.”

önceki yıl, sendeki, çocuğunki.

tarihten önceki yıllar, yaşlı adamınki.

Gökdayı (2020: 38), sınıflandırmasında sadece bulunma durumuna aitlik eki geldiğine dair bilgi vermiş, yalın ve ilgi durumundan söz etmemiştir. “Bu eklenme sırasında bazı sözcüklere ve öbeklere aitlik ekinden önce {-DA} bulunma durumu eki eklenmektedir: *evin önün-de-ki, çocukların çantaların-da-ki.*

-masanın üstündeki-

masanın üstü (ad tamlaması)

masanın üstü(n)de (bulunma)

masanın üstündeki (aitlik).

Karaağaç (2017: 199), sınıflandırmasında aitlik ekinin ismin yalın, ilgi ve bulunma durumlarına gelerek aitlik grubu yaptığını belirtmekte, tek sözden aitlik grubu oluşabileceğini ifade etmekte ve şu sözlerle açıklamaktadır: “Bu türden yapılarda, aitlik eki alan öge tek sözden oluşmasına rağmen, öbek oluşturabilmesi, aitlik ekinin eksiltme yoluyla tasarruf edilen bir sözü, muhtemelen yazılı devirler öncesinin eski bir zamirini karşılamasındandır.” Sınıflandırma ve sözcük düzeyindeki örnekler ise şöyledir:

a. Yalın hali (isim + aitlik eki) : *önceki, dünkü.*

b. İlgi hali (isim + ilgi hali eki + aitlik eki) : *seninki.*

c. Bulunma hali (isim + bulunma hali eki + aitlik eki): *çarşıdaki, önlerindeki.*

Karaörs’ün (1993: 16), aitlik grubu tanımı, aitlik kelime grubunun sınıflandırma şeklini ifade eder. “-ki aitlik ekinin yalın, ilgi ve bulunma hâlli kelime gruplarına eklenmesiyle yapılan bir gruptur.”

harf inkılâbından sonraki (yalın)

küçük çocuğunki (ilgi)

Kayseri ve Ankara arasında sefer yapan yolcu otobüslerindeki (bulunma)

Özkan ve Sevinçli (2019: 59, 60) aitlik ekinin yalın, bulunma ve ilgi eklerinden sonra geldiğini belirtmiş, kelime, kelime grubu ve cümle düzeyinde örneklerle göstermiştir. İlgi ekinden sonraki kullanım kelime düzeyindedir.

Yalın hâlde kullanışı yaygındır:

Önceki, sonraki, evvelki, yarınki, karşiki vb.
Milâttan sonraki.
Bu evi sizden öncekiler bu hâle getirmişler.

Bulunma eklerinden sonra:

Sizdeki, yandaki, evdeki, sınıftaki, bendeki vb.
Ağacın dibindeki
Sızlıyor bağrımız üstündeki dağ (Beyatlı)

İlgi eklerinden sonra:

Seninki, benimki, bizimki, Ahmet'inki vb.
(Kelime grubu ve cümle düzeyinde örnek yoktur.)

Özmen (2013: 111) “Kelime grubu, yalın, tamlayan durumunda bulunma durumunda bulunabilir.” diyerek şu cümle düzeyinde örneklere yer vermiştir:

Dün sabahki kızın dudakları nar çiçeği gibiydi; ve hep ona dönmüş bakıyordu (Tanpınar, 1949, 108). (yalın)

Osmanlılar, hiçbir zaman *bu İstanbulun devrindeki* kadar zarif, temiz ve kibar olmadılar (Karaosmanoğlu, 1970, 6) (bulunma)

5. Aitlik Grubunun Görevleri

Aitlik grubu, araştırmacılara göre bulunma, aitlik ve bağlılık anlamları taşımaktadır ve cümlede zamir ve sıfat görevli kullanılmaktadır.

Özmen, (2013) kelime gruplarının görevlerini; isimlik, sıfatlık ve zamirlik kavramlarıyla açıklarken, Karaağaç (2017) aitlik grubunun söz öbeklerinde sıfat, cümlede özne görevinde kullanıldığından söz etmektedir. Aitlik grubunun cümlede özne olma durumu ise çekim “ekli özne” kapsamında incelenebilir.

Araştırmacılara göre aitlik grubunun görevleri ile kelime grubu veya cümle düzeyindeki örnekleri şöyledir:

Aktan (2016: 32), “Bu grup, içinde bulunma, aitlik ve bağlılık işlevlerini görür.”

Ergin (2020: 381), “Kelime gurubu olarak tek başına zamir olan aitlik gurubu diğer kelime guruplarında veya cümlede zamir veya sıfat vazifesi görür.”

-yaşlı adamın*ki* (zamir),

-Ankara ile İstanbul arasında sefer yapan otobüslerde*ki* (sıfat)

Erkul (2007: 9), “Bu kelime grubu, tek başına, zamir görevindedir. Diğer kelime gruplarında veya cümle içerisinde zamir veya sıfat görevi üstlenir.”

-Seninkiler, onunkilerden daha güzeldi. (zamir)

-Öndeki öğrenciler içeri girsin. (sıfat)

Gökdayı (2020: 39), “Aitlik grubu, içinde bulunma, aitlik ve bağlılık bildirmek üzere oluşturularak başka adların yerine adıl gibi (*masanın üstündekini*) veya onları belirtmek amacıyla sıfat gibi (*bu yoldaki zorluklar*) kullanılmaktadır.

Gülsevin vd. (2020: 150) “Cümlede zamir ve daha ziyade sıfat durumundadır” şeklinde bir yaklaşımda bulunmuşlardır.

Karaörs (1993:17), “Cümlede zamir ve sıfat vazifesi görür.” demektedir.

-*harf inkılâbından sonraki* (sıfat)

-*küçük çocuğunki* (zamir)

Karaağaç (2017: 200), “Aitlik öbeğinin her türü, muhtemel bir zamir kaynağına işaret edencesine, zamir işlevlidir. Diğer taraftan, bir söz öbeğinin tek bir söz gibi kullanılması ve çekime girmesi de mümkündür. Bütün söz öbekleri gibi, aitlik öbeğinin de tek bir söz gibi kullanılışında, eğer kullanım yalın ise, yani tek bir söz muamelesi gören söz öbeği yalın çekimde ise, içinde kullanıldığı daha geniş söz öbeğinde sıfat, cümlede özne olur. Aitlik öbeği, bu özelliğiyle, yalın hâldeki isimlere benzer; onlar gibi, söz öbeklerinde sıfat, cümlede özne olur.” demekte ve şu örnekler yer vermektedir:

-*okul yolundaki ağaç / gazete kuyruğundaki adam* (sıfat)

-*Karşımızdaki bütün konuşmalarımızı duymuş.* (özne)

-*Senin ki buraya gelmek için can atıyordur.* (özne)

Yukarıdaki cümlelerde geçen *karşımızdaki* ve *seninki* kelimeleri özne olmakla birlikte kelime grubu sayılma yönünden incelendiğinde tek kelimedenden oluştuğu için aitlik grubu sayılamayacakları ortadadır.

Özkan ve Sevinçli’ye (2019: 59) göre, “Bu grup, aitlik içinde bulunma ve bağlılık işlevleri taşır. Aitlik grubu cümlede zamir veya sıfat olarak kullanılır.” Dileler, zamir görevli örnekler yer vermemişlerdir.

-*Tahtanın üst tarafındaki* yazıları pek iyi göremiyorum.

Özmen’e (2013: 111) göre, “Aitlik grupları söz dizimi içerisinde, isimlik, zamirlik veya sıfatlık olarak kullanılırlar. Aitlik grubu, ismin önünde sıfatlık, tek başına kullanıldığında zamirliktir. Aitlik grubu, sıfat tamlaması kurulduğu takdirde kendisinden sonra gelecek olan ismi, zamirlik olarak karşılar.”

a. Masanın üstündeki kitabı / getir.

b. Masanın üstündekini / getir.

masanın üstünde / ki: aitlik grubu

a cümlesinde, “masanın üstündeki / kitap” sıfat tamlamasıdır; b cümlesinde ise “masanın üstündeki” zamirliktir ve kitabı karşılamaktadır.

6. Aitlik Grubuna Yer Veren ve Vermeyen Kaynaklar ile Kullanılan Terimler

Çalışmada kelime gruplarını içeren yazılı kaynakların bazılarında aitlik grubuna yer verildiği bazılarında ise yer verilmediği görülmektedir. Aşağıdaki tabloda (Tablo 1) inceleme kapsamındaki başlıca yazılı kaynaklar gösterilmiştir.

Tablo 1: Aitlik Grubuna Yer Veren Kaynaklar ve Kullandıkları Terim

	Yazar Adı	Eser Adı	Adlandırma	Sayfa
1	Halil Açıkgöz Muhammed Yelten	Kelime Grupları	Aitlik Grubu	53-54
2	Bilal Aktan	Türkiye Türkçesinin Söz Dizimi	Aitlik Grubu	32-33
3	Mustafa Altun	Türkçede Kelime Grubu	Aitlik	16

		Çözümlemeleri	Grubu	
4	Neşe Atabay Sevgi Özel Ayfer Çam	Türkiye Türkçesinin Sözdizimi	-	-
5	Tahsin Banguoğlu	Türkçenin Grameri	-	-
6	A.N. Baskakov	Çağdaş Türkçede Kelime Grupları	-	-
7	Gürer Gülsevin Mehdi Ergüzel Erdoğan Boz Ertuğrul Yaman	Üniversiteler için Türk Dili ve Yazılı Anlatım	Aitlik Grubu	150
8	Tuncay Böler	Türkiye Türkçesi Söz Dizimi	Aitlik Grubu	142- 144
9	Hacı İbrahim Delice	Türkçe Söz Dizimi	-	-
10	Necati Demir	Türkçe Cümle Bilgisi	-	-
11	Süer Eker	Çağdaş Türk Dili	Aitlik Grubu	361
12	Rasih Erkul	Cümle Metin Bilgisi	Aitlik Grubu	9
13	Muharrem Ergin	Türkçe Dil Bilgisi	Aitlik Grubu	380- 381
14	Muharrem Ergin	Üniversiteler için Türk Dili	Aitlik Grubu	386
15	Hürriyet Gökdayı	Türkçede Öbekler	Aitlik Grubu	38/78
16	Vecihe Hatipoğlu	Türkçenin Söz Dizimi	-	-
17	Seçil Hirik	Söz Dizimi Kuralları Bağlamında Baş Unsur	-	-
18	Günay Karaağaç	Türkçenin Söz Dizimi	Aitlik Öbeği	199- 200
19	Leyla Karahan	Türkçede Söz Dizimi	-	-
20	Metin Karaörs	Cümlelerin Söz Dizimi ve Tahlilleri	Aitlik Grubu	16-17
21	Nurettin Koç	Yeni Dilbilgisi	-	-
22	Mazhar Kükey	Türkçenin Söz Dizimi	-	-
23	Abdurrahman Özkan Mustafa Toker Ufuk Deniz Aşçı	Türkiye Türkçesi Söz Dizimi	-	-
24	Mustafa Özkan Veysel Sevinçli	Türkiye Türkçesi Söz Dizimi	Aitlik Grubu	59-60
25	Mehmet Özmen	Türkçenin Söz Dizimi	Aitlik Grubu	111- 112
26	Rasim Şimşek	Örneklerle Türkçe Söz Dizimi	-	-

Aitlik grubuna yer veren kaynak sayısı 14 iken yer vermeyen kaynak sayısı 12'dir. Bu durum aitlik grubunun varlığını tartışmaya açmaktadır. İncelenen yazılı kaynaklarda aitlik grubuna dair yapılan adlandırmalarda ise farklı olarak yalnızca Karaağaç'ın (2017: 199) aitlik öbeği şeklinde bir adlandırmaya başvurduğu görülmektedir.

7. Tartışma

Tablo 1'e göre, aitlik grubu konusunda yazarlar arasında bir görüş birliği bulunmamaktadır. Kelime grubu tahlili yapılırken eke dayalı mı yoksa sözcüğe dayalı bir tahlil mi yapılmalı? Bu sorunun cevabı araştırmacılar tarafından açık bir şekilde verilmemiştir. Aitlik grubu bilindiği gibi eke dayalı bir kelime grubudur. Karaörs'e (1993: 17) göre "Bu grubun yapısı kelime gruplarının tarifine fazla uymamaktadır. Kelime grubu en az iki kelimedenden meydana gelir. *-ki* aitlik eki ise bir kelime değil ek durumundadır." Dolayısı ile tek kelimeye gelen aitlik ekinin bir kelime grubu oluşturduğu tartışmaya açıktır.

Gökdayı bu konudaki görüşünü şöyle açıklamaktadır: "Bu öbek, asıl öge ve yardımcı öge gibi birimlerden birisi kullanılmadan mevcut bir öbeğe eklenen *{-ki}* ekinin işlevine dayanılarak adlandırılmıştır. Bu adlandırma biçimi gözden geçirilmelidir. Eğer hâlihazırdaki açıklamalara göre davranılacaksa öbeklerin tanımının değiştirilmesi gerekecektir." (2020: 78) Zira kaynaklardaki kelime grubu tanımlaması bütün kelime gruplarının özelliklerini belirleyici ve hepsini içeren bir yapı taşımamaktadır.

Gülsevin vd. (2020: 150) göre aitlik grubunun "Kısaltma gruplarına yaklaşan bir tarafı da vardır." Esasen kanaatimizce doğru olan da budur. Çünkü mevcut kelime grupları yapı yönünden değerlendirildiğinde temelde *belirten + belirtilen, tamlayan + tamlanan, asıl unsur + yardımcı unsur* gibi başlıklar altında toplanmaktadır. "Bu öbek, asıl öge ve yardımcı öge gibi birimlerden birisi kullanılmadan mevcut bir öbeğe eklenen *{-ki}* ekinin işlevine dayanılarak adlandırılmıştır." (Gökdayı, 2020: 78).

Kelime grupları ek alıp almama yönünden kendi içerisinde *eksiz, ekli* ve *edathl* kelime grupları şeklinde de tasnif edilebilmektedir (Yaman, 2000: 48). Kısaltma grupları temelde eke dayalı olup birinci kelimenin aldığı hâl ekine göre *yükleme, yönelme, bulunma, uzaklaşma, vasıta, eşitlik* şeklinde adlandırılmakta, birinci kelime ek almadığında ikinci kelimenin almış olduğu eke göre "ikinci unsuru bulunma hâli eki taşıyan kısaltma grupları", her iki kelime de ek aldığı "birinci unsuru uzaklaşma hâli, ikinci unsuru yönelme hâli eki taşıyan kısaltma grupları" (boydan boya, derinden derine), "ikinci unsuru yönelme hâli taşıyan kısaltma grupları" (baş başa, omuz omuza) şeklinde adlandırılabilir (Karahana, 2011: 81-82). Ancak Özkan ve Sevinçli'ye (2019: 107) göre kısaltma gruplarında çekim eki almış bir isim kendisinden sonra gelen bir sıfat ya da ismi belirten göreviyle belirtmektedir. Aitlik grubunda ise böyle bir durum söz konusu olmadığı gibi üstelik bağımlı bir biçimbirimle kurulmakta ve bu biçimbirime göre adlandırılmaktadır (Altun, 2011: 15-23).

"Cümle konusu aşağı yukarı bütün dil bilgisi kitaplarında yer aldığı hâlde, onun tahlili konusunda nasıl bir metot uygulanacağı hususunda yer yer birleşen, yer yer ayrılan görüşler vardır." (Cemiloğlu, 2000: 487)

Cümle tahlilini tek kelimeye kadar sürdüren (Cemiloğlu, 2000: 482) Karahan'dan (2011: 128) alınmış ve içerisinde /+ki/ eki bulunduran aşağıdaki kelime grubunu inceleyelim:

iç avlunun siyah taşlarındaki taze ve sıcak kanlar
iç avlunun siyah taşlarındaki (s) / taze ve sıcak kanlar (i): sıfat tamlaması
taze ve sıcak (s) / kanlar (i): sıfat tamlaması
taze (i) ve (be) / sıcak (i): bağlama grubu
iç avlunun (ty) / siyah taşları (tn): belirtili isim tamlaması
siyah (s) / taşlar (i): sıfat tamlaması
iç (s) / avlu (i): sıfat tamlaması

Tahlilde de görüleceği üzere bu yapıda yani bulunma hâl ekinden sonra gelen +ki ekinin geldiği tamlamalar tamlayanı eksik iyelik grubu olmadığı sürece genellikle sıfat tamlamasıdır. Bu noktada sorgulanması gereken bir husus da kelime grubu tahlilinde bir ekin iki kez görev yapıp yapamayacağıdır. Bir istisna olarak bu durum fiilimsi gruplarından yalnızca sıfat-fiil grubunda karşımıza çıkmaktadır. Yukarıdaki örnekte ise *iç avlunun siyah taşlarındaki* kısmı *iç avlunun siyah taşlarındaki taze ve sıcak kanlar* yapısında sıfat unsuru olarak görev yaptığından /+DA/ ve /+ki/ ekleri sıfat unsuru olarak görevlerini yerine getirdiklerinden dolayı geri kalan kısmın yani *iç avlunun siyah taşlarındaki* kısmının tekrar aitlik grubu olarak adlandırılması ve /+DA/ ve /+ki/ eklerinin yeniden görevlendirilmesi kelime grubu tahliline göre doğru değildir. Söz konusu ekler görevlerini yaptıklarından geriye kalan kısım *iç avlunun (ty) / siyah taşları (tn)* şeklinde bir belirtili isim tamlamasıdır.

Konuyla ilgili diğer örnekler şöyledir:

Karaörs (1993: 58):

I. karşıkı çamlık

karşıkı (s) / çamlık (i) : sıfat tamlaması

II. yapı ve işleyişindeki şekillenme

yapı ve işleyişindeki (yt) şekillenme (i): fiil grubu (isim-fiil grubu)
(onun) (tamlayan) / *yapı ve işleyişi (tamlanan):* iyelik grubu
yapı ve işleyiş: bağlama grubu (Karaörs, 1993: 76)

III. kültür sahalarındaki kayıplar

kültür sahalarındaki (sıfat) / kayıplar (i): sıfat tamlaması

kültür sahalarındaki: aitlik grubu

kültür (tamlayan) / sahaları (tamlanan): belirtisiz isim tamlaması (Karaörs, 1993:

83)

Yukarıda örnekte Karaörs (1993) *kültür sahalarındaki kayıplar* yapısını sıfat tamlaması olarak tanımlamış ve sıfat unsurunu oluşturan *kültür sahalarındaki* yapısını ise aitlik grubu olarak tanımlamıştır. Bu durumda isim çekim eklerinden /+DA/ ve /+ki/ ekleri iki kere görevlendirilmiş bulunmaktadır.

Özmen (2013: 295):

I. her günkü dil

her günkü (flk) / *dil* (i): sıfat tamlaması

her gün (islk) + *kü* (aitlik eki): aitlik grubu

her (s) / *gün* (i): sıfat tamlaması

Aynı şekilde Özmen (2013) de *her günkü dil* yapısını sıfat tamlaması olarak adlandırmış ve sıfat unsurunu oluşturan *her günkü* yapısında aitlik ekini ikinci defa görevlendirerek kelime grubunu aitlik grubu olarak adlandırmış, buna karşılık aşağıda yer alan *denizin yüzeyindeki şu parıltılar* sıfat tamlamasında *denizin yüzeyindeki* kısmını aitlik grubu olarak adlandırmak yerine *denizin yüzeyi* şeklinde belirtili isim tamlaması olarak adlandırmıştır.

II. denizin yüzeyindeki şu parıltılar

denizin yüzeyindeki (sflk) / *şu parıltılar* (islk): sıfat tamlaması

şu (s) / *parıltılar* (islk): sıfat tamlaması

denizin (tly) / *yüzeyi* (tln): belirtili isim tamlaması (Özmen, 2013: 304)

Aitlik grubu Türkiye Türkçesinde 3 yapıda görülür. Bunlar sırası ile şöyle incelenebilir:

1. yapı **isim ögesi [kelime grubu] + /-ki/ aitlik eki** şeklindedir (Böler, 2019: 142). *Geçen yılki zelzele* gibi yapılarda aitlik grubu kendisinden sonra gelen bir isme bağlanmakta ve sıfat görevi ile genellikle sıfat tamlaması oluşturmaktadır. Ancak *az önceki gibi* (Böler, 2019: 142) yapısında *gibi* edatı ile birlikte edat grubunu oluşturmaktadır. Burada problem isim ve edat unsurundan önce gelen *geçen yılki* ve *az önceki* yapılarında aitlik eki daha önce sıfat olma şartını (*Geçen yılki zelzele*) sağladığı için tekrar aitlik grubu içerisinde yer alıp alamayacağı ve söz konusu yapıların aitlik grubu olarak adlandırılıp adlandırılmayacağıdır.

2. yapı isim ögesi **[kelime grubu] + /-DA/ bulunma hâli eki + /-ki / aitlik eki** şeklindedir (Böler, 2019: 143). *İki köy arasındaki boşluk* örneğinde *iki köy arasındaki* kısmı sıfat unsuru görevi görmekte ve *boşluk* isminin önüne geldiği için sıfat tamlaması oluşturmaktadır. *İlk neslin başları üstündeki gibi* örneğinde ise 1. yapıda olduğu üzere *gibi* edatı ile birlikte edat grubu oluşturmaktadır. Ancak "Edebîyat âleminde dikkat ettim, herkes kendi seviyesindeki alkışlıyor." (CŞ-TS, 106'dan Böler, 2019: 143) cümlesinde *kendi seviyesindeki* kısmı zamir görevinde olup farklı bir yapı taşımaktadır. Aynı şekilde "Masanın üstündekini getir." (Özmen, 2013: 111) cümlesinde de *masanın üstündeki* kullanımı da zamirliktir ve kitabın yerine kullanılmıştır. Buradaki sorun *kendi seviyesindeki* kısmının *kendi seviyesi* şeklinde belirtisiz isim tamlaması mı yoksa *kendi seviyesindeki* şeklinde bir aitlik grubu mu oluşturduğudur.

3. yapı isim ögesi **[kelime grubu] + /-In, -Un, -nIn, -nUn/ ilgi hâli eki + /-ki/ aitlik eki** şeklindedir. "Bu biçareninki de sokakta mahallebicileri çevirmek ve yedişer, sekizer yaşındaki fakir çocukları etrafında toplayarak onlara mahallebi yedirmektir." (RNG-MT, 60'dan Böler, 2019: 144) cümlesinde *bu biçareninki* kısmı zamir konumundadır ve bir ismin önüne gelmemiştir. Buradaki sorun ise *bu biçareninki* yapısının *bu biçare* şeklinde sıfat tamlaması mı yoksa *bu biçareninki* şeklinde aitlik grubu mu kabul edileceğidir. Ancak bu yapıda *bir köpeğinkinden pek ayrı değil* ve *tozlu yükler taşıyan hamallarınki gibi* (Böler, 2019: 144) örneklerinde *bir köpeğinkinden* ve *tozlu yükler taşıyan hamallarınki* kısımları *değil* ve *gibi* edatlarına bağlanarak birer edat grubu

içerisinde yer almakla birlikte mesele *bir köpeğinkinden* ve *tozlu yükler taşıyan hamallarınki* yapılarının birer aitlik grubu oluşturup oluşturmadıklarıdır.

Sonuç olarak aitlik grubuna yönelik bir çıkarımda bulunmak gerekirse, bu kelime grubunda /+ki/ aitlik ekinin kullanımı yani kelime grubuna dâhil edilip edilmeyeceği hususunda dilciler arasında bir görüş birliği yoktur. Yukarıdaki kelime tahlilleri dikkate alındığında Karahan (2011) kelime grupları arasında aitlik grubuna yer vermemekle birlikte Karaörs (1993) ve Özmen (2013) aitlik grubuna yer vermiştir. Ancak Karaörs (1993: 83) farklı olarak *kültür sahalarındaki* kullanımını aitlik grubu sayarken Özmen (2013: 304) sıfatlık olarak saydığı *denizin yüzeyindeki* yapısında isim çekim eklerinden /+ dA/ ve /+ki/ eklerini atarak *denizin yüzeyi* yapısını belirtili isim tamlaması olarak adlandırmıştır.

Sonuç

1. Aitlik eki, yapım eki görevli olmasına rağmen yalın, ilgi, bulunma isim çekim eklerinden sonra da gelebilen istisnai bir ektir. Ancak burada ekin yapısı ile birlikte işlevi de sorgulanmalıdır (Cemiloğlu, 1994: 29).

2. Aitlik grubu tanımlamalarında, araştırmacıların daha önce yapılan tanımlardan yola çıkarak benzer tanımlar yaptıkları ve tanımlamaların tamamında, aitlik ekinin kullanımına dayalı bir kelime grubu olduğu sonucuna vardıkları görülmektedir.

3. Aitlik grubunun en az iki kelimedenden oluşması gerekliliğinden söz edilmekle birlikte tek kelimedenden oluşabileceğine dair görüşler de bulunmaktadır.

4. Aitlik grubuna ait yapısal özellikler genellikle kelime grubunun yalın, bulunma (lokatif) ve ilgi (genetif) hâllerinden sonra gelen /+ki/ ekiyle oluşturulduğunu göstermektedir. Ancak gözden uzak tutulmaması gereken bir husus da kelime grubunda aynı ekin iki (2) kere görevlendirilip görevlendirilemeyeceği yani aitlik ekinin bir cümle veya kelime grubunda iki farklı kelime grubunda görev yapım yapamayacağıdır.

5. Aitlik grubu, araştırmacılara göre bulunma, aitlik ve bağılılık anlamları taşımakta ve cümlede zamir ve sıfat görevli kullanılmaktadır.

6. Araştırmacılar arasında eke dayalı bir aitlik grubu üzerine görüş birliği bulunmamaktadır. Bu durum da aitlik grubunun varlığını tartışmaya açmaktadır.

7. Temel problem aitlik grubu var mıdır, yok mudur sorusundan ziyade burada sorgulanması gereken asıl husus yapı yönünden hangi kelime grubuna dâhil edilebileceğidir. Kanaatimize göre barındırmış olduğu /+ki/ aitlik ekine dayalı olarak bir isme bağlanmadığı sürece zamirlik kullanımı ile kısaltma gruplarına dâhil edilmesi yönündedir.

Kaynaklar

- Açıkgöz, H. & Yelten, M. (2005). *Kelime Grupları*. İstanbul: Doğu Kütüphanesi.
Aktan, B. (2016). *Türkiye Türkçesinin Söz Dizimi*. Konya: Eğitim Yayınevi.

- Altun, M. (2011). *Türkçede Kelime Grupları Çözümlemeleri Türk Romanlarından Örneklerle*. İstanbul: mevta.
- Atabay, N., Özel, S. & Çam, A. (2003). *Türkiye Türkçesinin Sözdizimi*. İstanbul: Papatya Yayıncılık.
- Banguoğlu, T. (2015). *Türkçenin Grameri*. Ankara: TDK Yayınları.
- Baskakov, A.N. (2016). *Çağdaş Türkçede Kelime Grupları*. (çev. Oktay Selim Karaca). İstanbul: Kesit Yayınları.
- Böler, T. (2019). *Türkiye Türkçesi Söz Dizimi*. İstanbul: Kesit Yayınları.
- Cemiloğlu, İ. (1994). Cümle Tahlili Üzerine Bazı Düşünceler. *Türk Dili*, (511), s. 29-32.
- Cemiloğlu, İ. (2000). Cümle Tahlilinin Önemi ve Metot. *Türk Dili*, (587), s. 478-482.
- Delice, H. İ. (2012). *Türkçe Sözdizimi*. İstanbul: Kitabevi Yayınları.
- Demir, N. (2019). *Türkçe Cümle Bilgisi*. Ankara: Altınordu Yayınları.
- Ediskun, H. (2017). *Yeni Türk Dilbilgisi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Eker, S. (2017). *Çağdaş Türk Dili*. Ankara: Grafiker Yayınları.
- Ergin, M. (2020). *Türkçe Dil Bilgisi*. İstanbul: Boğaziçi Yayınları.
- Ergin, M. (1998). *Üniversiteler İçin Türk Dili*. İstanbul: Bayrak Yayınları.
- Erkul, R. (2007). *Cümle Metin Bilgisi*. Ankara: Anı Yayınları.
- Gülsevin, G., Ergüzel, M., Boz, E. & Yaman, E. (2020). Erdoğan Boz ve Ertuğrul Yaman (Ed.), *Üniversiteler İçin Türk Dili Yazılı ve Sözlü Anlatım içinde* (s. 153-231). Ankara: Yargı Yayınevi.
- Gökdayı, H. (2020). *Türkçede Öbekler*. İstanbul: Kriter Yayınları.
- Hatipoğlu, V. (1963). *Türkçenin Söz Dizimi*. Ankara: Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yayınları.
- Hirik, S. (2021). *Söz Dizimi Kuralları Bağlamında Baş Unsur*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Karaağaç, G. (2017). *Türkçenin Söz Dizimi*. İstanbul: Kesit Yayınları.
- Karahan, L. (2011). *Türkçede Söz Dizimi*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Karaörs, M. (1993). *Türkçenin Söz Dizimi ve Cümle Tahlilleri*. Kayseri: Erciyes Üniversitesi Yayınları.
- Karaörs, M. (2005). *Karşılaştırmalı Şekil ve Cümle Bilgisi*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Koç, N. (1990). *Yeni Dilbilgisi*. İstanbul: İnkılâp Kitabevi.
- Korkmaz, Z. (2003). *Türkiye Türkçesi Grameri (Şekil Bilgisi)*. Ankara: TDK Yayınları.
- Kükey, M. (1975). *Türkçenin Sözdizimi*. Ankara: Kardeş Matbaası.
- Özkan, A., Toker, M. & Aşçı, U. D. (2020). *Türkiye Türkçesi Söz Dizimi*. Konya: Palet Yayınları.
- Özkan, M. & Sevinçli, V. (2019). *Türkiye Türkçesi Söz Dizimi*. İstanbul: Akademik Kitaplar.
- Özmen, M. (2013). *Türkçenin Söz Dizimi*. Adana: Karahan Kitabevi.
- Şimşek, R. (1987). *Örneklerle Türkçe Söz Dizimi*. Trabzon: Kuzey Gazetecilik Matbaacılık.
- Yaman, E. (2000). *Türkiye Türkçesi ve Özbek Türkçesinin Söz Dizimi Bakımından Karşılaştırılması*. Ankara: TDK Yayınları.